

Má humanitární pomoc v rozvojových zemích smysl?

Daniela Neškrabalová

2. LF UK

Může se jevit, že rozvojová pomoc nemá skutečný význam, a to proto, že nikdy není (a nebude) možné pomoci všem lidem, kteří to potřebují. Přestože naše civilizace investuje mnoha miliard ročně do humanitárních projektů, neustále narážíme na další a další zoufalé lidské osudy, ke kterým se nepodařilo pomoc doručit včas. Znamená to tedy, že bychom neměli dělat nic, neboť utrpení je nevyhnutelné? Má vůbec nějaká snaha význam? A proč bychom se my, Evropané, měli zajímat o životy obyvatel Jemenu, Venezuely či Sýrie?

V tomto textu se autorka zabývá často slýchanými argumenty proti činnosti humanitárních organizací v rozvojových zemích, a navazuje na ně vlastní úvahou o této problematice.

Klíčová slova: rozvojová pomoc – ekonomická, zdravotnická a vzdělávací

EKONOMICKÁ POMOC – PŘÍSPĚVKY OBČANŮ

„Přispějte dvě stě korun na výstavbu nové školy v Africe.“ Pobídka dobrovolníků, kteří se snaží přesvědčit své občany, aby vytáhli peněženku a neznámému člověku darovali žádanou částku, není ničím neobvyklým.

Proč bychom ale něco takového dělali? Vždyť se jedná o zanedbatelnou cifru v porovnání s rozpočtem plánované výstavby školy. I neziskové organizace mají své mandatorní výdaje, které tvoří např. platy zaměstnanců, doprava do dané lokality, vyřízení administrativních záležitostí atp., kolik peněz se tedy na potřebné místo skutečně dostane? A nejedná se spíše o záminku k vytunelování veřejných prostředků?

Přestože tato symbolická částka sama o sobě neudělá zásadní rozdíl v rozpočtu humanitární organizace jako celku, její podstata nabývá na důležitosti v momentě, kdy se koná veřejná sbírka, která je z principu tvořena z jednotlivých příspěvků dárců.

Přispívat na dobročinné účely má také blahodárný dopad na dárce, kteří jsou více motivováni zajímat se o to, jak s jejich penězi bylo naloženo, a tak sledují vývoj v daném regionu a mohou šířit osvětu, či dokonce inspirovat své okolí k větší angažovanosti.

V neposlední řadě má částka dvě stě korun v podobě např. deku ne jeden účel.

Zachrání život novorozenci v Jemenu, ale její význam také spočívá v navrácení důstojnosti a lidství tamním lidem, ve kterých toto gesto může probudit naději. Naději v člověku, jež se nachází ve válečném konfliktu a přijal deku či jiný druh pomoci, taková obyčejná deka mu možná připomene, že jeho utrpení není světu lhostejné a že je zde zájem, aby žil (pokud možno) důstojným životem.

Tento druh materiální pomoci má tedy v sobě i ideu humanismu, jež v člověku může probudit touhu žít.

EKONOMICKÁ POMOC – PŘÍSPĚVKY STÁTU

Neměl by stát investovat peníze do sociální pomoci svým občanům a snažit se stabilizovat společnost uvnitř národu než posílat 100 milionů¹ ročně do rozvojových zemí? I někteří lidé v České republice jsou ve velmi závažných ekonomických situacích, proč se tedy vláda nezaměřuje na pomoc jim?

Náš stát těmto lidem samozřejmě určitou sociální pomoc zajišťuje. Kromě toho však přispívá i vybraným rozvojovým zemím, neboť všichni jsme jedna společnost. Všichni jsme lidé se stejnými základními potřebami a touhami, a tak bychom neměli zavírat oči před problémy lidí, kteří jsou nám kulturně či zeměpisně vzdáleni. Lidé by si měli pomáhat, neb to je také základní životní hodnota, kterou sdílí všechna hlavní náboženství světa.

Lidé a potažmo státy jsou propojeny také z ekonomického hlediska, a proto se nejen česká vláda snaží dělat dlouhodobé projekty v rozvojových zemích jako jsou Zambie, Etiopie či Kambodža². Ve svém

¹ <https://www.respekt.cz/spolecnost/rozvojova-pomoc-neni-charita-ale-investice>

² <https://www.respekt.cz/spolecnost/rozvojova-pomoc-neni-charita-ale-investice>

důsledku tak také předchází migracím, a tudíž určitému zatížení ekonomického systému.

ZDRAVOTNICKÁ POMOC A POMOC V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

Není tak složité postavit v rozvojové zemi nemocnici či školu. Je však o to komplikovanější zajistit udržitelný chod těchto zařízení či stálý, a hlavně odborný personál. Tyto dvě sféry pomoci se velmi prolínají, neboť na jednom místě můžete poskytnout dětem vzdělání, ale oni bez lékařské péče mohou zemřít na banální nemoc.³

Naopak pokud někde zvládneme postavit nemocnici, ale chybí vzdělání lidí, kteří by byli schopni zajistit chod nemocnice a odbornou lékařskou pomoc, také tento projekt pravděpodobně nebude fungovat. Hlavním cílem humanitárních projektů tudíž je nejen něco na místě postavit, ale hlavně předat zkušenosti a znalosti, aby daný projekt případně mohl pokračovat bez další pomoci západu.

Takový záměr má také Jiří Sázel z neziskové organizace Brontosauři v Himalájích, který se už přes 10 let snaží rozvíjet vzdělání v severoindické vesnici Mulbekh v Himalájích.⁴ Uplynulé léto jsem měla sama šanci se do této vesnice podívat jako dobrovolník vyučující v tamní škole, přispět k této pomoci a zároveň lépe porozumět různým úskalím a přínosům humanitární pomoci.

Dle mého názoru má humanitární pomoc obrovský smysl, ať už ve formě příspěvků neziskovým organizacím, upozorňováním na tato témata, pomocí na místě či jakoukoliv jinou formou. Tato pomoc poskytuje lidem lékařskou péči nezbytnou pro přežití, zkušenosti a vzdělání, možnost zůstat ve své rodné zemi, ale také psychickou podporu a naději v těch nejčernějších dnech. Věřím, že pomoc člověku v jakékoliv formě stojí za to, a proto jsem se také rozhodla studovat lékařství a pomáhat druhým celý život.

CITOVANÁ LITERATURA

Mzv [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/index.html

Rozvojová pomoc není charita ale investice. *Respekt* [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/spolecnost/rozvojova-pomoc-neni-charita-ale-investice>

Problematika péče o novorozence v rozvojových zemích (Uganda) a možnosti humanitární pomoci. *Is.muni* [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/e5etu/Zaverecna_prace.pdf

Zásady, kterými se při pomoci řídíme. *Brontosaurivhimalajich* [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <http://www.brontosaurivhimalajich.cz/zasady-ktery-mi-se-pri-pomoci-ridime>

Humanitární a rozvojová pomoc. *Clovekvtisni* [online]. [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/humanitarni-pomoc>

³https://is.muni.cz/th/e5etu/Zaverecna_prace.pdf

⁴<http://www.brontosaurivhimalajich.cz/zasady-ktery-mi-se-pri-pomoci-ridime>